

Regeringens proposition

1975/76: 117

om anslag för budgetåret 1976/77 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

beslutad den 26 februari 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

BERTIL ZACHRISSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett investeringsanslag av 140 milj. kr. för byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Medelsförbrukningen för verksamheten under innevarande och nästa budgetår beräknas till sammanlagt ca 365 milj. kr.

Medel beräknas bl. a. för fortsatt utbyggnad för högskolan i Luleå, för fortsatt upprustning av Operan samt för ombyggnad av lantmäteristyrelsens hus i Stockholm för Operans kansli. Vidare redovisas om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik i Frescati samt en andra etapp av nybyggnad av museilokaler på Julita gård för Nordiska museet m. m.

För inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m. föreslås en medelsanvisning av 84 milj. kr. I förslaget till ny utrustningsplan har bl. a. förts upp en kostnadsram för ombyggnad av synkrotronen vid Gustaf Werners institut i Uppsala.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-02-26

Närvarande: Statsråden Sträng, ordförande, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Geijer, Bengtsson, Norling, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Peterson.

Föredragande: Statsrådet Zachrisson

Proposition om anslag för budgetåret 1976/77 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

1 Inledning

I prop. 1975/76: 100 (bil. 10 s. 528 och 442) har regeringen föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde för budgetåret 1976/77 beräkna ett investeringsanslag av 168 milj. kr. samt till Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m. för budgetåret 1976/77 beräkna ett reservationsanslag av 84 milj. kr. Jag anhåller att nu få ta upp dessa frågor. Mina förslag i det följande läggs fram efter samråd med statsrådet Hjelm-Wallén i de frågor för vilka hon svarar enligt gällande ärendefördelning.

2 Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde

1974/75 Utgift	183 948 311	Behållning	57 418 106
1975/76 Anslag	140 000 000		
1976/77 Förslag	140 000 000		

Detta investeringsanslag avser byggnadsarbeten inom de delar av sektorerna utbildning, forskning och kultur — med undantag för verksamheten vid Sveriges Radio — som finansieras inom åttonde huvudtiteln och där byggnadsstyrelsen har ansvar för lokalförsörjningen.

Under anslaget har två investeringsplaner förts upp, nämligen en för

utbildning och forskning samt en för kulturändamål m. m. Den förstnämnda investeringsplanen avser byggnadsarbeten för universiteten, högskolorna och specialskolan. Investeringsplanen för kulturändamål m. m. avser främst byggnadsarbeten för de statliga museerna samt för Operan och Dramatiska teatern. Regeringen har i särskilda budgetdirektiv till byggnadsstyrelsen föreskrivit vissa planeringsramar som för budgetåret 1976/77 bör gälla dessa investeringsplaner m. m. För sektorn utbildning och forskning har i direktiven angivits en lägsta och en högsta medelsförbrukning av 160 milj. kr. resp. 200 milj. kr. För sektorn kulturändamål m. m. har motsvarande nivåer angivits till 30 milj. kr. resp. 50 milj. kr. I dessa planeringsramar ingår även kostnader för vissa ombyggnader m. m. som utförs med särskilda medel inom staten för statens allmänna fastighetsfond.

2.1 Anslagsförslag m. m.

Från byggnadsstyrelsen föreligger framställning om investeringsanslag för budgetåret 1976/77. Vidare har styrelsen successivt redovisat projekteringshandlingar m. m. för aktuella byggnadsobjekt.

Jag vill först erinra om de principer som gäller för handläggningen av ärenden rörande byggnadsverksamheten under detta anslag.

För varje universitetsort finns en lokal- och utrustningsprogramkommitté (LUP-kommitté) med uppgift att utarbeta lokal- och utrustningsprogram för flertalet högskolor på orten. Kommittéerna för Uppsala, Lund och Göteborg utarbetar motsvarande program även för de tre berörda filialorterna, dvs. Örebro, Växjö resp. Karlstad. Organisationskommittén för högre teknisk utbildning och forskning i övre Norrland har motsvarande uppgifter för utbildning och forskning i Luleå. För lokal- och utrustningsplanering för statliga museer samt för Operan och Dramatiska teatern (jfr prop. 1974: 34 s. 18) svarar statens kulturråds delegation för lokal- och utrustningsfrågor (LUP-delegationen), medan program för bl. a. lärarhögskolorna och specialskolan utarbetas av skolöverstyrelsen. Den år 1969 tillkallade universitetsrestaurangkommittén skall bl. a. upprätta lokalprogram för sådana restauranglokaler, i anslutning till universitet och högskolor m. m., som skall uppföras av staten. För huvuddelen av de myndigheter och institutioner som inte omfattas av verksamheten hos de nämnda kommittéerna utarbetar byggnadsstyrelsen lokalprogram.

Som jag redovisat i prop. 1975: 9 (s. 543) föreslog 1968 års utbildningsutredning (U 68) att LUP-kommittéerna skulle inordnas i den av utredningen förordade lokala högskoleorganisationen. Vidare skulle det av U 68 föreslagna universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) överta de centrala samordningsuppgifter som f. n. ankommer på LUP-nämnden.

I yttranden över U 68:s förslag från statskontoret, riksrevisionsverket och byggnadsstyrelsen förordades ytterligare överväganden i dessa frågor. Mot bakgrund av nämnda remissyttranden anförde jag i propositionen att LUP-organisationen borde utvärderas, innan ställning tas till den framtida organisationen för högskolans planering i denna del. Med stöd av regeringens bemyndigande den 29 maj 1975 har jag tillkallat en sakkunnig för att göra en översyn av organisationen för lokal- och utrustningsplanering för högskolan. Mot bakgrund av den tidsplan som gjorts upp för den sakkunniges arbete räknar jag med att kunna framlägga förslag i frågan under våren 1978. I avvaktan härpå kan vissa justeringar av den nuvarande arbetsfördelningen mellan bl. a. LUP-kommittéerna och skolöverstyrelsen komma att genomföras provisoriskt i samband med reformeringen av högskoleorganisationen.

När ett lokalprogram har färdigställts överlämnas det till byggnadsstyrelsen som på grundval av lokalprogrammet i samråd med den myndighet som utarbetat det upprättar ett byggnadsprogram. Detta innehåller bl. a. förslag till byggnadsobjektets placering och allmänna utformning samt en uppskattning av kostnaderna och en beräknad tidsplan för objektet.

Regeringen lämnar efter prövning av byggnadsprogrammet i regel ett uppdrag att utarbeta förslags- eller systemhandlingar för objektet. När handlingar har färdigställts på vilka en tillförlitlig kostnadsberäkning kan grundas begärs normalt medel av riksdagen för byggnadsobjektet. En närmare redogörelse för denna handläggningsordning lämnas i en tryckt promemoria, benämnd Handläggning av statliga byggnadsärenden (Finansdepartementet 1968). Kungl. Maj:t har den 11 april 1969 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att t. v. bedriva försöksverksamhet med totalentreprenad. Inom ramen för denna försöksverksamhet kan det bli aktuellt att begära medel av riksdagen för vissa byggnadsobjekt på grundval av en kostnadsuppskattning av underlaget för totalentreprenaden.

Byggnadsstyrelsen beräknar att medelsförbrukningen under anslaget för nästa budgetår kommer att uppgå till ca 185 milj. kr. Till grund för denna beräkning ligger dels de kostnadsramar och tidsplaner som gäller för sådana objekt som tidigare redovisats för riksdagen, dels beräkning av medelsbehovet för tillkommande byggnadsobjekt under innevarande och nästa budgetår. För de senare objekten beräknar byggnadsstyrelsen en medelsförbrukning av sammanlagt ca 58,7 milj. kr. Härav utgör 40 milj. kr. ett av byggnadsstyrelsen uppskattat medelsbehov för objekt som först i anslutning till propositionen om tilläggsbudget I för budgetåret 1976/77 kan redovisas med förslag till kostnadsramar.

I min följande redogörelse för de byggnadsobjekt som är aktuella för nästa budgetår tar jag inte upp sådana objekt för vilka projekteringen ännu inte nått det stadium då — enligt tidigare nämnda handläggnings-

ordning — redovisning för riksdagen bör ske. Jag kommer inte heller att särskilt behandla sådana objekt som tidigare har redovisats för riksdagen och för vilka kostnadsramarna föreslås antingen bli uppförda med oförändrade eller sänkta belopp eller bli höjda med hänsyn till den allmänna byggnadskostnadsutvecklingen. För tiden den 1 april 1974—den 1 april 1975 beräknar styrelsen denna kostnadsstegring till 7,7 %. Kostnaderna redovisas i det följande i prisläget den 1 april 1975 om inte annan prisnivå anges.

Utbildning och forskning

Stockholm

Om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik. I beslut den 29 december 1975 angående vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 6,4 milj. kr. utföra om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik i Frescati.

Byggnadsarbetena omfattar i första hand en om- och tillbyggnad av experimentutrymmena i anslutning till institutets stora accelerator. Härigenom skapas bättre utrymmen för den acceleratorbaserade forskningen samtidigt som arbetsmiljön och arbetarskyddet förbättras. En upprustning av acceleratoren har tidigare genomförts med medel som statens råd för atomforskning ställt till förfogande.

Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall påbörjas under maj 1976 och vara avslutade i augusti 1977.

Lund/Malmö

Försörjningsåtgärder. För översiktlig planläggning och för anslutningsavgifter får 1,1 milj. kr. resp. 3,2 milj. kr. tas i anspråk.

I gällande investeringsplan för utbildning och forskning är för övriga åtgärder uppförd en kostnadsram av 19 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 (prop. 1975: 33 s. 5 och 10). Av nämnda belopp avser 1,5 milj. kr. åtgärder i samband med nybyggnaden för filial till universitetsbiblioteket. Byggnadsstyrelsen har sedermera beräknat kostnaderna för dessa åtgärder till 1 milj. kr. Regeringen uppdrog den 26 juni 1975 åt styrelsen att utföra åtgärder inom sistnämnda belopp.

Byggnadsstyrelsen har slutredovisat sex delobjekt till en kostnad av sammanlagt ca 5,5 milj. kr. Styrelsen föreslår att en kostnadsram av (19,0—0,5—5,5 =) 13 milj. kr. för övriga åtgärder förs upp i investeringsplanen för nästa budgetår.

Om- och tillbyggnad för lärarhögskolan. I gällande investeringsplan är för detta byggnadsobjekt uppförd en preliminärt beräknad kostnadsram

av 36,4 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 (prop. 1974: 170 bil. 6 s. 39).

Genom beslut den 20 december 1974 fick byggnadsstyrelsen i uppdrag att utföra vissa ombyggnadsarbeten för lärarhögskolan m. m. i Malmö. Enligt beslutet skulle styrelsen redovisa en närmare beräkning av kostnaderna för dessa arbeten. Styrelsen har nu redovisat att kostnaderna kommer att inrymmas inom nämnda kostnadsram, vilken motsvaras av 37 milj. kr. i prisläget den 1 april 1975.

Umeå

Försörjningsåtgärder. För översiktlig planläggning och för anslutningsavgifter får 1,5 milj. kr. resp. 1 milj. kr. tas i anspråk.

I investeringsplanen för utbildning och forskning är för övriga åtgärder uppförd en kostnadsram av 16 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. Byggnadsstyrelsen har nu slutredovisat ett delobjekt till en kostnad av 4 135 000 kr. Av nämnda ram återstår således (16 000 000—4 135 000 =) 11 865 000 kr. Styrelsen föreslår att en kostnadsram av 12 milj. kr. i prisläget den 1 april 1975 förs upp i investeringsplanen för nästa budgetår.

Nybyggnad för fastighetstjänsten. Regeringen uppdrog den 26 juni 1975 åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 2,1 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 utföra nybyggnad för fastighetstjänsten vid universitetet i Umeå. Kostnadsramen baserades på en kostnadskalkyl med byggnadsprogrammet som underlag och motsvarar 2 260 000 kr. i prisläget den 1 april 1975.

Byggnadsstyrelsen föreslår nu att ramen höjs till 2,6 milj. kr. Orsakerna till kostnadsökningen är enligt styrelsen dels att objektet vid projekteringen visat sig vara mer komplicerat än tidigare utredning visat, dels att omfattningen av försörjningsåtgärderna tidigare underskattats.

Kulturändamål m. m.

Om- och tillbyggnad för statens scenateljéer i Hägernäs. I investeringsplanen för kulturändamål m. m. finns uppförd en kostnadsram av 10,3 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 för om- och tillbyggnad för statens scenateljéer i Hägernäs. Genom beslut den 27 februari 1975 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att påbörja ifrågavarande byggnadsarbeten. Redogörelse för objektet har tidigare lämnats i prop. 1975: 33 (s. 8 och 13).

Byggnadsstyrelsen redovisade i skrivelse den 23 juni 1975 att objektet kostnadsberäknats till 12,3 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. Kost-

nadsökningen hänför sig bl. a. till energibesparande åtgärder samt åtgärder som påfördrats av brandmyndigheterna. På grund av de särskilda omständigheterna medgav regeringen i beslut den 26 juni 1975 att objektet utförs inom den av byggnadsstyrelsen angivna kostnadsramen i prisläget den 1 april 1974.

Upprustning av Operan, etapp III samt Ombyggnad av lantmäteristyrelsens hus för Operan. Byggnadsstyrelsen redovisade den 20 december 1971 ett byggnadsprogram för en långsiktig upprustning av Operan. Totalkostnaden härför beräknades till drygt 70 milj. kr. i prisläget den 1 april 1971. Upprustningsplanen är uppdelad i nio etapper.

Genom tidigare beslut har de två första upprustningsetapperna i huvudsak slutförts under innevarande budgetår. Kostnaderna härför beräknas av byggnadsstyrelsen nu till 40 milj. kr. Etapperna I och II har bl. a. omfattat installation av nytt scenmaskineri, installation av hissar, omläggning av ventilationssystem samt värme- och strömförsörjning.

I beslut den 25 september 1975 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att projektera dels fortsatt upprustning av Operan, etapp III, dels ombyggnad av lantmäteristyrelsens hus i Stockholm för Operans kansli.

Byggnadsstyrelsen har den 12 januari 1976 redovisat bygghandlingar för etappen III och hemställt om uppdrag att utföra de projekterade arbetena inom en kostnadsram av 13 milj. kr. Upprustningsarbetena omfattar förbättringar av vissa personalutrymmen m. m. och beräknas vid byggstart under maj 1976 vara avslutade inom ett år.

Byggnadsstyrelsen föreslår att en kostnadsram av 2,4 milj. kr. förs upp för ombyggnad av lantmäteristyrelsens hus i Stockholm. De ombyggda lokalerna skall enligt förslaget disponeras för Operans kansli.

Nybyggnad av museilokaler på Julita gård för Nordiska museet m. m., etapp II. Nordiska museet äger och förvaltar godset Julita gård i Södermanlands län. Byggnadsstyrelsen redovisade den 28 maj 1973 systemhandlingar för nybyggnad av lokaler för centralmagasin och lantbruksmuseum på Julita gård. Förslaget omfattar även nya lokaler för administration och verkstäder. De föreslagna magasinlokalerna för Nordiska museet omfattar två byggnadsetapper med en rumsyta av sammanlagt ca 11 000 m². Kungl. Maj:t uppdrog den 29 juni 1973 åt byggnadsstyrelsen att utföra en första etapp av nybyggnaden för centralmagasin.

Regeringen har den 29 december 1975 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 6 milj. kr. utföra en andra etapp av magasinlokalerna för Nordiska museet på Julita gård. Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena skall vara avslutade i juli 1977.

Genom beslutet att även utföra den andra etappen av magasinlokalerna på Julita gård kommer en betydande del av Nordiska museets magasin-

rade samlingar att kunna sammanföras till ändamålsenliga lokaler. Samtidigt skapas ökat utrymme för bl. a. utställningsverksamheten i museibyggnaden på Djurgården i Stockholm.

2.2 Föredraganden

För att öka möjligheterna för staten att utnyttja detta investeringsanslag i konjunkturreglerande syfte har regeringen föreskrivit att bl. a. byggnadsstyrelsen bör redovisa förslag som bidrar till att skapa viss beredskap för dels senareläggning, dels tidigareläggning av härför lämpliga byggnadsarbeten.

Regeringen har i beslut den 29 december 1975 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i sysselsättningsfrämjande syfte utföra bl. a. tre objekt som finansieras under anslaget Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. De objekt som härigenom har tidigarelagts är ombyggnad av Kronobageriet i Stockholm för bl. a. Musikhistoriska museet, nybyggnad av en andra etapp av magasinlokaler på Julita gård för Nordiska museet samt om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik i Frescati. Redogörelse för de två sistnämnda objekten har lämnats i det föregående. I prop. 1975: 33 (s. 8) har redogörelse lämnats för ombyggnaden av Kronobageriet.

Kostnaderna för de tre objekten har beräknats till sammanlagt 27,2 milj. kr. Jag avser att vid min anmälan av tilläggsbudget III för innevarande budgetår föreslå att det beräknade beloppet skall anvisas under förevarande investeringsanslag för 1975/76. Till följd härav har jag i det följande minskat det av byggnadsstyrelsen beräknade anslagsbehovet för 1976/77 med motsvarande belopp.

Beslutet att innevarande budgetår tidigarelägga vissa byggnadsobjekt aktualiserar behovet av en ökad beredskap för sysselsättningsfrämjande åtgärder. Jag finner det därför angeläget att byggnadsstyrelsens s. k. projektreserv tillförs för ändamålet lämpliga objekt under detta anslag.

Byggnadsstyrelsen beräknar att medelförbrukningen under innevarande budgetår kommer att uppgå till ca 175 milj. kr. En stor del av detta belopp avser kostnader för objekt som nu färdigställs. I t. ex. Uppsala och Växjö har nybyggnaderna för icke-laborativa institutioner nyligen tagits i bruk. I Malmö pågår avslutande arbeten för en omfattande om- och tillbyggnad för lärarhögskolan m. m. Nybyggnader för kemi och för restaurang på Chalmersområdet i Göteborg beräknas bli klara under våren 1976. I Uppsala och Luleå färdigställs successivt stora nybyggnader för laborativ utbildning och forskning.

Även inom kultursektorn avslutas innevarande budgetår omfattande byggnadsarbeten. I första hand vill jag nämna de två första etapperna

av upprustningen av Operahuset. Kostnaderna för dessa uppgår till ca 40 milj. kr. Vidare flyttas statens scenateljéer från Råsunda till om- och tillbyggda lokaler i Hägernäs. Tidigare detta budgetår har moderna museet i Stockholm återinvigts efter en omfattande om- och tillbyggnad.

Bland de byggnadsobjekt som påbörjas innevarande budgetår märks främst nybyggnaden för etnografiska museet i Stockholm. Den nya museibygnaden skall omfatta drygt 8 000 m² utställnings- och magasinslokaler och uppförs på det gamla museets plats på Djurgården. Jag har tidigare nämnt att även ombyggnaden av Kronobageriet, nybyggnad av ytterligare magasinslokaler på Julita gård och om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik i Frescati nu påbörjas.

Tidigare detta budgetår har regeringen vidare beslutat om utförande av bl. a. nybyggnad för fastighetstjänsten vid universitetet i Umeå och nybyggnad av elevbostäder vid Tomtebodaskolan i Solna. Byggnadsarbetena för filial till universitetsbiblioteket i Lund påbörjades hösten 1975 och beräknas vara avslutade i mars 1977.

Medelsförbrukningen under anslaget för nästa budgetår beräknas av byggnadsstyrelsen till sammanlagt ca 185 milj. kr. Styrelsen anmäler vidare att medelsförbrukningen för vart och ett av de följande tre budgetåren kan uppskattas till 220 milj. kr. Medelsbehovet avser dels sådana objekt för vilka byggnads- eller projekteringsuppdrag har lämnats, dels objekt som aktualiserats till följd av de lokalbehov som anmälts av bl. a. LUP-kommittéerna och statens kulturråds LUP-delegation.

Inom sektorn utbildning och forskning har en betydande del av byggnadsinvesteringarna hittills under 1970-talet avsett utbyggnadsbehoven bl. a. på filialorterna samt i Linköping och Luleå. Investeringsbehoven för den kommande planeringsperioden föranleds inte i samma omfattning av krav på utökade lokaler. Flera av de nybyggnader som nu planeras skall i första hand ersätta temporära förhyrningar eller andra provisorier. Vidare föreligger behov av att rusta upp äldre lokaler för bl. a. laborativ utbildning och forskning. En stor del av det medelsbehov som byggnadsstyrelsen preliminärt har anmält för perioden 1977/78—1979/80 avser planerade byggnadsarbeten för universitetsbibliotek, utbildning och forskning i biologi m. m. inom Frescatiområdet i Stockholm.

Fr. o. m. den 1 juli 1974 har byggnadsstyrelsen och statens kulturråds LUP-delegation ett gemensamt ansvar för den övergripande lokalplaneringen för stora delar av kultursektorn. Delegationen upprättar lokalprogram och överlämnar dessa jämte prioritering av aktuella lokalbehov till byggnadsstyrelsen. Byggnadsinvesteringarna för berörda museer och teatrar m. m. beräknas öka till drygt 40 milj. kr. innevarande budgetår. I det följande framläggs förslag som medför en hög investeringsnivå för motsvarande ändamål även 1976/77. Jag räknar med att

delegationen och byggnadsstyrelsen under de närmast följande åren kommer att lämna erforderligt underlag för åtgärder som syftar till en fortsatt förbättring av lokalresurserna för bl. a. museerna.

Innan jag redovisar mitt förslag till investeringsplaner för nästa budgetår vill jag lämna en kort redogörelse för planeringsläget för de två större biblioteksobjekt som är aktuella.

I beslut den 29 juni 1973 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att projektera lokaler i Frescati för bl. a. universitetsbiblioteket i Stockholm. Projekteringen för en ny biblioteksbyggnad pågår f. n. och beräknas vara avslutad inom två år. Byggnadstiden beräknas uppgå till omkring 24 månader. Jag finner det angeläget att redovisad tidsplan i huvudsak kan följas och avser att återkomma med förslag till kostnadsram för objektet så snart en tillförlitlig kostnadsberäkning föreligger.

I anslutning till riksdagens behandling av prop. 1975: 33 om anslag för budgetåret 1975/76 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde hemställdes i motionen 1975: 1971 att riksdagen skulle uttala sig för skyndsamma åtgärder för att lösa lokalsituationen för universitetsbiblioteket i Göteborg. Utbildningsutskottet fann det angeläget att bibliotekets byggnadsfråga får en snar lösning och uttalade att en redogörelse för detta byggnadsärende borde lämnas till 1975/76 års riksmöte. Med det anförda avstyrkte utskottet motionen 1975: 1971 (UbU 1975: 15, rskr 1975: 164).

Med anledning av vad utbildningsutskottet har uttalat vill jag lämna följande redogörelse för byggnadsärendet.

En utbyggnad av lokalerna för universitetsbiblioteket i Göteborg har länge behövts. Byggnadsstyrelsen har senast aktualiserat frågan i byggnadsprogram den 12 februari 1974 angående fortsatt utbyggnad i Renströmsparken för universitetet i Göteborg. Det primära nybyggnadsbehovet för universitetsbiblioteket anges i programmet till 5 370 m² exkl. kapprum etc. I byggnadsprogrammet redovisas vidare förslag till ytterramar samt nybyggnadsbehov för icke-laborativa institutioner och universitetets centrala förvaltning m. m. Det totala byggnadsbehovet för de i byggnadsprogrammet angivna ändamålen beräknas till 14 500 m².

Från såväl brukare som från kommunala och statliga organ har uttryckts önskemål som medför att planeringen för de angivna nybyggnadsbehoven bör hållas samman samt att största möjliga hänsyn bör tas till miljön i Renströmsparken. Dimensioneringen av vissa bibliotekslokaler är beroende av i vilken omfattning lokaler för icke-laborativa institutioner kommer att anordnas i anslutning till biblioteket. Byggnadsfrågan för i första hand universitetsbiblioteket och de icke-laborativa institutionerna bör därför prövas i ett sammanhang.

På grund av den i Kungl. Maj:ts beslut den 26 juli 1974 minskade

ytramen för lärarhögskolan i Mölndal har betydande lokalutrymmen frigjorts i nybyggnaden för lärarhögskolan m. m. Enligt nämnda beslut ankommer det på byggnadsstyrelsen att redovisa ett förslag till användning av dessa lokaler för i första hand högre utbildning och forskning i göteborgsområdet. Före redovisningen av detta förslag — som bl. a. blir beroende av de beslut som kommer att fattas med anledning av prop. 1975/76: 89 om lärarutbildningens dimensionering och lokalisering m. m. — går det inte att avgöra omfattningen av de lokaler för bl. a. icke-laborativa institutioner i Renströmsparken som erfordras.

Jag har erfårit att byggnadsstyrelsen i samråd med LUP-kommittén för Göteborg nu har utarbetat preliminära förslag till användning av de disponibla lokalerna i Mölndal samt att byggnadsstyrelsen räknar med att kunna fullgöra uppdraget under våren 1976. Jag utgår från att förutsättningarna för dimensioneringen av de planerade nybyggnaderna i Renströmsparken därmed kommer att klarläggas och att ett förslag till beslut om ytramar för universitetsbiblioteket och de icke-laborativa institutionerna m. m. därefter kan föreläggas regeringen. Normalt beräknas tiden för projektering och utförande av ett objekt av ifrågasvarande omfattning till ungefär fem år.

Jag övergår nu till att redovisa mitt förslag till investeringsplaner för nästa budgetår (1 000-tal kr.).

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart år-mån.	Färdigställande år-mån.
	74-04-01	75-04-01	Faktisk t. o. m. 75-06-30	Beräknad för			
				75/76	76/77		
Utbildning och forskning							
Ejßlutredovisade objekt, färdigställda före 1974-07-01							
	510 009	510 389	496 302	12 614	1 473		
<i>Stockholm</i>							
Försörjningsåtgärder inom Frescatiområdet:							
Översiktlig planläggning	1 500	1 500	1 199	100	100		
Anslutningsavgifter	1 300	1 300	1 184	100	16		
Övriga åtgärder	25 835	26 000	23 906	500	500	68-09	successivt
Försörjningsåtgärder inom karolinska institutets område:							
Översiktlig planläggning	690	690	667	23			
Anslutningsavgifter	700	700	651	49			
Övriga åtgärder	6 500	6 500	5 902	300	293	68-04	successivt
Nybyggnad för tandläkarutbildning	79 500	79 500	68 001	10 000	1 499	68-09	75-06
Utbyggnad av statens biblioteksdepå i Bålsta	2 750	2 950	2 740	200	10	73-10	74-09

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning		Byggstart år-mån.	Färdigställande år-mån.
	74-04-01	75-04-01	Faktisk t. o. m. 75-06-30	Beräknad för 75/76 76/77		
Markförvärv m. m. för nybyggnad för tandläkarutbildning	8 300	8 300	7 000	1 300		
Nybyggnad för elevbostäder vid Tomtebodaskolan	2 750	2 850		1 000	1 500	75-11 76-09
Förvärv av lokaler för högre musikutbildning m. m.	7 000	7 000			2 000	
Om- och tillbyggnad för forskningsinstitutet för atomfysik		6 400		500	4 500	76-05 77-08
<i>Uppsala</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig planläggning	850	850	840	10		
Anslutningsavgifter	6 250	6 500	5 143	500	500	
Övriga åtgärder	5 500	5 500	2 550	1 000	1 000	successivt
Nybyggnader på Artillerifältet	140 300	143 000	118 696	10 000	14 304	66-06 77-05
Nybyggnad för icke-laborativa institutioner	44 000	46 000	29 126	10 000	6 874	74-01 76-01
<i>Linköping</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig planläggning	700	700	623	77		
Anslutningsavgifter	2 000	2 000	1 946	54		
Övriga åtgärder	11 390	11 390	9 165	1 000	1 000	69-06 successivt
Nybyggnader på Vallområdet för högskolan	94 850	95 160	92 042	2 000	1 118	69-06 73-01
<i>Växjö</i>						
Försörjningsåtgärder	2 850	2 850	338	1 500	1 000	successivt
Nybyggnad för högre utbildning	14 360	14 360	6 121	7 000	1 239	74-09 76-01
<i>Lund Malmö</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig planläggning	1 100	1 100	951	149		
Anslutningsavgifter	3 200	3 200	2 562	400	200	
Övriga åtgärder	19 000	13 000	8 288	500	1 000	successivt
Nybyggnad för hygien och naturvetenskaplig mikrobiologi	13 000	13 760	9 026	4 000	734	73-11 75-10
Ny- och ombyggnad för icke-laborativa institutioner	2 400	2 425	2 152	273		72-12 75-10
Om- och tillbyggnad för lärarhögskolan	36 400	37 000	30 943	4 000	2 000	72-02 75-12
Nybyggnad för filial till universitetsbiblioteket	10 000	10 800		5 000	3 500	75-09 77-03

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning		Byggstart år-mån.	Färdigställande år-mån.
	74-04-01	75-04-01	Faktisk t. o. m. 75-06-30	Beräknad för 75/76 76/77		
<i>Göteborg</i>						
Försörjningsåtgärder för humanistiska fakul- teten m. m.:						
Översiktlig plan- läggning	350	350	327	23		
Anslutningsavgifter	150	150	83	67		
Försörjningsåtgärder inom medicinarområdet:						
Översiktlig plan- läggning	660	660	648	12		
Anslutningsavgifter	9 280	9 280	800	1 000	1 000	successivt
Övriga åtgärder			5 115			
Försörjningsåtgärder inom Chalmers tekniska högskolas område:						
Översiktlig plan- läggning	1 300	1 300	1 237	40	23	
Anslutningsavgifter	2 000	2 000	1 411	400	189	
Övriga åtgärder	10 200	10 500	6 466	1 000	2 000	successivt
Nybyggnad för lärar- högskolan m. m.	68 000	68 000	62 061	3 000	2 000	72-03 74-12
Nybyggnad för matsal m. m. inom medicinar- området	11 400	11 400	10 453	800	146	72-11 74-07
Nybyggnad för kemi, etapp II	17 200	18 100	7 560	7 000	3 000	74-01 76-04
Nybyggnad för restau- rang inom Chalmers- området	7 245	7 800	217	5 500	1 500	75-02 76-03
<i>Karlstad</i>						
Försörjningsåtgärder	3 000	3 000	2 442	400	100	successivt
<i>Örebro</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig plan- läggning	600	600	568	32		
Anslutningsavgifter	1 300	1 300	814	450	36	
Övriga åtgärder	10 000	8 200	5 573	2 000	500	69-10 75-09
Nybyggnad för högre utbildning, etapp II	29 000	30 000	19 164	5 000	4 000	74-03 75-06
<i>Östersund</i>						
Nybyggnad för social- högskolan	9 000	9 050	8 157	800	93	73-10 74-12
<i>Umeå</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig plan- läggning	1 500	1 500	1 482	18		
Anslutningsavgifter	1 000	1 000	575	200	225	
Övriga åtgärder	16 000	12 000	5 964	1 500	2 000	successivt
Nybyggnad för fastig- hetstjänsten	2 100	2 600		800	1 000	76-03 77-04
<i>Luleå</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Översiktlig plan- läggning	400	400	310	90		

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart år-mån.	Färdigställande år-mån.
	74-04-01	75-04-01	Faktisk t. o. m. 75-06-30	Beräknad för			
				75/76	76/77		
Anslutningsavgifter } Övriga åtgärder }	14 200	14 850	3 666 4 601	2 000	1 000	successivt	
Nybyggnad för högskolan	110 400	114 500	68 864	20 000	20 000	72-08	77-08
<i>Tillkommande byggnadsobjekt</i>					40 000		
	1 381 269	1 392 214]	1 146 622	126 281	125 172		
Kulturändamål m. m.							
Ej slutredovisade objekt, färdigställda före 74-07-01	4 650	4 650	4 307	335			
Upprustning av Operan, etapp I och II	42 000	40 000	20 076	12 000	5 000	72-06	76-06
Utbyggnad av svenskhemmet Voksenåsen	6 100	6 670	3 005	3 000	550	74-01	75-06
Nybyggnad av museilokaler på Julita gård för Nordiska museet m. m., etapp I	5 900	6 160	4 289	1 700	110	73-12	75-04
Om- och tillbyggnad av moderna museet	12 300	13 000	7 599	5 000	400	74-04	75-08
Ombyggnad för livrustkammaren	10 200	11 000	1 459	4 500	4 500	75-02	77-01
Nybyggnad för etnografiska museet	23 600	25 400		6 500	12 000	76-01	77-05
Ombyggnad av Kronobageriet	13 800	14 800		2 800	6 500	76-03	77-12]
Om- och tillbyggnad för statens scenateljéer i Hägernäs	10 300	13 250	820	8 000	4 000	75-03	76-04
Upprustning av Operan, etapp III		13 000		1 500	9 000	76-05	77-05
Ombyggnad av lantmäteristyrelsens hus för Operan		2 400			1 700	76-08	77-04
Nybyggnad av museilokaler på Julita gård för Nordiska museet m. m., etapp II		6 000		700	3 500	76-04	77-07
	128 850	156 330	41 555	46 035	47 260		
Övrigt							
Diverse objekt (budgetåret 1976/77)		15 000			10 000		
Diverse objekt (budgetåret 1975/76)	10 000	10 000		3 000	4 000		
Diverse objekt (tidigare budgetår)	19 385	10 966	5 793	3 173	2 000		
Projekteringskostnader					8 000		
	1 539 504	1 584 510	1 193 970	178 489	196 432		
Erfarenhetsgrundad reducering av medelsbehovet					10 303		
Beräknat medelsbehov				178 489	186 129		

I mitt förslag till investeringsplan för utbildning och forskning har jag tagit upp den av byggnadsstyrelsen beräknade medelsförbrukningen av 40 milj. kr. för *tillkommande byggnadsobjekt*. Som jag redovisat i det föregående har projekteringen av dessa objekt — bl. a. nybyggnad av vårdskola och restaurang inom karolinska institutets område samt nybyggnad för icke-laborativa institutioner m. m. i Linköping — ännu inte nått det stadium då en redovisning för riksdagen bör ske. Jag avser därför att senare återkomma med bl. a. förslag till kostnadsramar för de byggnadsobjekt för vilka medelsförbrukningen preliminärt beräknats.

Den i investeringsplanen uppförda kostnadsramen *Diverse objekt* används fr. o. m. innevarande budgetår efter beslut av regeringen för sådana objekt för vilka kostnaderna i varje enskilt fall inte överstiger 2 milj. kr. enligt det prisläge som gäller då arbetena påbörjas. Kostnadsramen kan användas även för andra planerade byggnadsobjekt då det av särskilda skäl är önskvärt att arbetena kan sättas igång snabbt (jfr prop. 1975/76: 100 bil. 9 s. 147 och 148). I dessa senare fall redovisas förslag till kostnadsram i efterhand för riksdagen (prop. 1975: 1 bil. 9 s. 143, FiU 1975: 12, rskr 1975: 64). Som chefen för finansdepartementet redovisat i prop. 1975/76: 100 bil. 9 (s. 147) skall enligt de riktlinjer för beräkningen av medel till reparations- och underhållsarbeten inom bl. a. byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond som har godkänts av riksdagen (prop. 1972: 1 bil. 21, FiU 1972: 8, rskr 1972: 51) sådana ombyggnadsarbeten som medför att fastighetens värde påtagligt ökar bekostas med investeringsmedel. Byggnadsstyrelsen har påpekat att de antagna beräkningsprinciperna hittills inte har slagit igenom fullt ut. Även för värdehöjande arbeten har medel i viss omfattning hittills beräknats inom staten för fastighetsfonden. För nästa budgetår har jag beräknat medel för sådana ombyggnader inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde i första hand inom kostnadsramen till diverse objekt.

Kostnaderna för sådana projekteringsarbeten som föregår den slutliga prövningen av byggnadsobjekt bestrids f. n. från det under fonden för förslag till statsverket uppförda anslaget Vissa projekteringskostnader. Projekteringskostnaderna täcks sedermera av de byggnadsanslag som begärs då byggnadsobjekten redovisas för riksdagen. Det belopp som motsvarar projekteringskostnaderna förs tillbaka till fonden för förslag till statsverket när byggnadsanslag beviljats och redovisas som Övriga kapitalmedel. Fr. o. m. nästa budgetår räknar jag med att utgifterna i samband med de projekteringsuppdrag som lämnas byggnadsstyrelsen bestrids direkt från förevarande anslag. Jag har därför i mitt förslag till investeringsplaner fört upp en medelsförbrukning av 8 milj. kr. för *projekteringskostnader*.

I likhet med vad som skett tidigare år har jag i förslaget till investeringsplaner gjort en på erfarenheten grundad reducering av summan av

de beräknade medelsförbrukningarna för de enskilda objekten. På grundval av mina förslag till investeringsplaner har jag gjort upp följande anslagsberäkning.

Anslagsberäkning (1 000-tal kr.)

Medelstillgång	Beräknad medelsförbrukning		
Behållning 1975-07-01	57 418	1975/76	178 489
Anslag för 1975/76		1976/77	186 129
statsbudget	140 000		
tilläggsbudget (förslag)	27 200		
Anslag för 1976/77 (förslag)	140 000		
	364 618		364 618

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. till *Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde* för budgetåret 1976/77 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 140 000 000 kr.

3 Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.

1974/75 Utgift	86 901 499	Reservation	568 608
1975/76 Anslag	81 000 000		
1976/77 Förslag	84 000 000		

Från detta reservationsanslag bestrids utgifter för inredning och utrustning av lokaler vid universiteten och högskolorna inom utbildningsdepartementets område samt vid vissa statliga institutioner inom bl. a. skol- och kulturområdena.

De i det föregående vid min anmälan av anslaget *Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde* omnämnda LUP- och organisationskommittéerna samt statens kulturråds LUP-delegation har till uppgift att bl. a. utarbeta utrustningsprogram med förslag till kostnadsramar för flertalet läroanstalter m. m. och successivt överlämna programmen till utrustningsnämnden för universitet och högskolor. Nämnden begär anslag i utrustningsfrågor och svarar för upphandlingen.

Byggnadsstyrelsen svarar för planering och upphandling av inredning.

Av anslaget disponeras innevarande budgetår 28 milj. kr. av byggnadsstyrelsen enligt en av regeringen fastställd inredningsplan. Utrustningsnämnden disponerar 52,4 milj. kr. enligt en av regeringen fastställd

utrustningsplan. Till regeringens disposition står en anslagspost av 600 000 kr. benämnd Diverse objekt.

3.1 Anslagsförslag m. m.

Byggnadsstyrelsen hemställer att 27 milj. kr. anvisas för styrelsens inredningsverksamhet budgetåret 1976/77. Utrustningsnämnden föreslår med överlämnande av förslag från berörda myndigheter m. fl. att den för nämndens verksamhetsområde avsedda anslagsposten för budgetåret 1976/77 beräknas till 58 milj. kr.

Kostnadsramar för inredning och utrustning enligt den ordning som tillämpas anpassas inte fortlöpande till förändringar i prisläget genom uppräkningsindex (jfr prop. 1967: 104 s. 41). Skälet till detta är svårigheterna att konstruera en index som inte samtidigt påverkas av sådana kostnadsändringar som hänför sig till kvalitetsändringar. I stället har myndigheterna hänvisats till möjligheten att på nytt underställa regeringen de ramar som inför upphandlingen visat sig inte rymma kostnaderna för i huvudsak den inredning eller utrustning som tidigare godtagits.

Med hänsyn till prisutvecklingen föreslår byggnadsstyrelsen en justering av de i inredningsplanen uppförda kostnadsramarna till ombyggnad för psykologiska institutionen och universitetshuset i Uppsala samt universitetsfilialen m. m. i Örebro.

I det följande lämnar jag en ortsvis uppställd redogörelse för föreslagna nya och ändrade kostnadsramar i inrednings- och utrustningsplanerna.

Stockholm

Nordiska museet. I det föregående har jag redogjort för den beslutade andra utbyggnadsetappen av magasinlokaler på Julita gård för Nordiska museet. För den första magasinsetappen finns i inredningsplanen uppförd en delram av 1,6 milj. kr. (prop. 1975/76: 25 s. 31 och 32). Byggnadsstyrelsen uppskattar inredningskostnaderna för den andra etappen till 1,5 milj. kr. och föreslår att ifrågakostnadsram höjs med 1,2 milj. kr. till 2,8 milj. kr.

Nybyggnad för etnografiska museet. I beslut den 27 november 1975 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att utföra nybyggnad för etnografiska museet i Stockholm inom en kostnadsram av 25,4 milj. kr. Redogörelse för byggnadsobjektet har tidigare lämnats i prop. 1975: 33 (s. 7, 8 och 12). Byggnadsstyrelsen räknar med att byggnadsarbetena kommer att avslutas under andra kvartalet 1977.

I inredningsplanen är uppförd en delram för etnografiska museet av 1 milj. kr. (prop. 1975: 33 s. 15 och 23). Byggnadsstyrelsen uppskattar de totala inredningskostnaderna för nybyggnaden till ca 9 milj. kr. I avvakt-

tan på närmare kostnadsberäkning föreslår styrelsen att delramen höjs med 6 milj. kr. till 7 milj. kr.

I utrustningsplanen är uppförd en delram av 250 000 kr. för etnografiska museet (prop. 1975: 33 s. 15, 16 och 26). Beloppet avser kostnader för packning och flyttning av museisamlingarna till provisoriska magasin i avvaktan på nybyggnaden. Kulturrådets LUP-delegation har anmält att ifrågakostnader av statens transportkontor kostnadsberäknats till 750 000 kr. LUP-delegationen föreslår att delramen höjs med 1 milj. kr. till 1 250 000 kr. vilket motsvarar de beräknade flyttningskostnaderna samt ett ramutrymme av 500 000 kr. för byggnadsanknuten utrustning och utrustning med lång leveranstid.

Ombyggnad av byggnad XXVI. Regeringen uppdrog den 26 juni 1975 åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av 3,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 utföra ombyggnad av byggnad XXVI vid tekniska högskolan i Stockholm. Lokalerna skall användas för bl. a. fastighetstjänsten och för vissa tillfälliga behov vid högskolan. Byggnadsstyrelsen föreslår att en definitiv ram av 600 000 kr. för objektet förs upp i inredningsplanen.

Tomtebodaskolan. I beslut den 20 november 1975 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att uppföra nya elevbostäder vid Tomtebodaskolan i Solna. Byggnadsobjektet skall utföras inom en kostnadsram av 2 850 000 kr. och omfattar 8 marklägenheter för vardera 5 elever (jfr prop. 1974: 34 s. 12 och 23 samt prop. 1975: 33 s. 9). De nya elevbostäderna beräknas bli färdigställda till hösten 1976.

Regeringen har uppdragit åt byggnadsstyrelsen och utrustningsnämnden att planera inredning resp. utrustning för nybyggnaden.

Byggnadsstyrelsen beräknar inredningskostnaderna till 400 000 kr. och föreslår att en definitiv kostnadsram av nämnda belopp förs upp i inredningsplanen.

Utrustningsnämnden har redovisat utrustningsprogram och föreslår att en definitiv kostnadsram av 140 000 kr. förs upp i utrustningsplanen.

Tekniska institutionen. F. n. pågår lokalplanering för tekniska institutionen vid riksantikvarieämbetet och statens historiska museer. Byggnadsstyrelsen räknar med att sektionen för textilkonservering redan under nästa budgetår skall kunna flytta till utökade och ombyggda lokaler. Tekniska institutionen har bl. a. med anledning härav redovisat omfattande behov av ny inredning och utrustning.

Nybyggnad för tandläkarutbildning m. m. De nya lokalerna i Hudinge omfattar 18 460 m² rumsyta och har kostnadsberäknats till 79,5 milj. kr. Nybyggnaden inrymmer även lokaler för kommunal tandvård.

I inrednings- och utrustningsplanerna är uppförda definitiva kostnadsramar för nybyggnaden av 11 milj. kr. resp. 24 150 000 kr. (prop. 1975: 33 s. 15 och 28). Med anledning av prisutvecklingen under 1974 och 1975 har LUP-kommittén funnit det nödvändigt att föreslå en höj-

ning av utrustningsramen med 2,1 milj. kr. till 26 250 000 kr. De priser från vilka utrustningsnämnden haft att utgå vid sina prisförhandlingar har sålunda legat väsentligt högre än de som var aktuella, då kommittén lade fram sitt utrustningsprogram. Höjningen avser resursförstärkningar till tandsjukvårdscentralen.

Telefonväxel i Huddinge. I utrustningsplanen är uppförd en definitiv kostnadsram av 445 000 kr. för en telefonväxel i nybyggnaden för tandläkarutbildning m. m. i Huddinge (prop. 1973: 170 bil. 6 s. 29). Växeln med tillhörande linjetagarsystem har nu anskaffats. Till följd av höjda priser hos televerket behöver enligt LUP-kommittén kostnadsramen räknas upp med 60 000 kr. till 505 000 kr.

Biologi m. m. Regeringen uppdrog den 26 juni 1975 åt byggnadsstyrelsen att projektera lokaler för biologi och lägre undervisning i kemi vid universitetet i Stockholm. Lokalbehoven för de biologiska och kemiska övningslaboratorierna samt den högre utbildningen och forskningen inom de genetiska, strålningsbiologiska och mikrobiologiska institutionerna samt den zoologiska institutionsgruppen exkl. biofysik skall enligt beslutet tillgodoses inom en programyta — exkl. kapprum etc. — av 15 000 m², varav högst 10 000 m² i nybyggnad.

En professur i mikrobiologi har tillkommit vid universitetet i Stockholm fr. o. m. den 1 juli 1975. I avvaktan på att institutionen kan flytta in i den planerade nybyggnaden har förhyrda lokaler vid Lindhagensgatan 124 ställts till förfogande.

LUP-kommittén föreslår att utrustning till en kostnad av 500 000 kr. anskaffas redan nu för den mikrobiologiska institutionen. Kommittén förutsätter att utrustningen senare kommer att flyttas till nybyggnaden. Kommittén föreslår att en delram av nämnda belopp förs upp i utrustningsplanen.

Fysiologi vid gymnastik- och idrottshögskolan. Behovet av basresurser för forskning med neurofysiologisk inriktning har aktualiserats sedan ordinarie innehavare av den biträdande professuren i kroppsövningarnas fysiologi utnämnts fr. o. m. den 1 juli 1975.

LUP-kommittén beräknar utrustningskostnaden till 675 000 kr. och föreslår att en delram av nämnda belopp för ändamålet förs upp i utrustningsplanen. Av det beräknade beloppet avser 375 000 kr. datorutrustning för institutionens gemensamma behov.

Statens scenskola m. m. Statens scenskola disponerar f. n. förhyrda lokaler i Råsunda. Enligt hyreskontraktet skall lokalerna lämnas senast den 1 juli 1976. Regeringen uppdrog den 26 juni 1975 åt byggnadsstyrelsen att — inom en kostnadsram av 1,9 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 — utföra ombyggnad av Katarina realskolas lokaler i Stockholm för bl. a. statens scenskola.

Utrustningsnämnden föreslår att en definitiv ram av 250 000 kr. förs upp i utrustningsplanen för statens scenskola.

Sigtuna

Hällsboskolan. I beslut den 10 september 1975 uppdrog regeringen åt byggnadsstyrelsen att utföra en mindre tillbyggnad för Hällsboskolan i Sigtuna. Erforderliga medel för byggnadsåtgärderna har anvisats från kostnadsramen Diverse objekt under anslaget Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. För inredning av de tillkommande lokalerna har regeringen anvisat 150 000 kr. från den under anslaget Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m. uppförda anslagsposten Diverse objekt.

Utrustningsnämnden föreslår i skrivelse den 23 januari 1976 att en definitiv kostnadsram för objektet av 150 000 kr. förs upp i utrustningsplanen. Det beräknade beloppet avser främst AV-utrustning för de lekstionsrum som skall inrymmas i tillbyggnaden.

Uppsala

Laboratorium för elektron-spektroskopi vid fysiska institutionen. I beslut den 16 oktober 1975 bemyndigade regeringen konsistoriet vid universitetet i Uppsala att ta emot gåvomedel för en om- och tillbyggnad av laboratoriet för elektron-spektroskopi vid fysiska institutionen samt uppdrog åt byggnadsstyrelsen att utföra de föreslagna byggnadsåtgärderna.

Byggnadsstyrelsen beräknar inredningskostnaderna för objektet till 150 000 kr. och föreslår att nämnda belopp förs upp som definitiv kostnadsram i inredningsplanen.

Ombyggnad av synkrocyclotronen vid Gustaf Werners institut. Gustaf Werners institut i Uppsala tillkom i slutet av 1940-talet då donationsmedel ställdes till förfogande för att uppföra en acceleratorsanläggning. Kompletterande laboratorielokaler och serviceutrymmen uppfördes under 1950-talet då institutet förstatligades.

Cyclotronanläggningen har nu varit i drift i över 20 års tid och är starkt nedsliten och delvis otidsenlig. Planer på en ombyggnad av synkrocyclotronen samt en utbyggnad av experimentlokalerna har aktualiserats vid upprepade tillfällen sedan början av 1960-talet. Ombyggnadsfrågan har under denna tid varit föremål för flera ingående utredningar.

Behovet av en omfattande upprustning har tidigare anmälts för riksdagen i prop. 1972: 1. Dåvarande föredraganden uttalade därvid att det med hänsyn till inriktningen av verksamheten vid Gustaf Werners institut syntes rimligt att också andra forskningsråd (motsv.) än statens råd för atomforskning (AFR) bidrar till kostnaderna för en upprustning av synkrocyclotronen (prop. 1972: 1 bil. 10 s. 385). Mot bakgrund av detta uttalande tillsatte de berörda forskningsråden m. fl. en arbetsgrupp för beredning av frågan. Arbetsgruppen har i sin rapport konsta-

terat att de vetenskapliga motiveringarna för en ombyggnad av synkrocyclotronen är starka och att den ombyggda synkrocyclotronen skulle ge mycket goda forskningsvillkor för elementarpartikelfysik, kärnkemi, strålningskemi, kärnspektroskopi, strålningsbiologi och strålningsterapi. Arbetsgruppens medlemmar har därför förklarat sig villiga att hos de olika anslagsgivande organen föreslå bidrag för ombyggnaden av synkrocyclotronen som skulle täcka större delen av de beräknade utrustningskostnaderna. Det har senare visat sig att bidrag endast kunnat erhållas från AFR med ett belopp som motsvarar ungefär halva den beräknade kostnaden.

Det förslag som nu föreligger omfattar dels en genomgripande ombyggnad av synkrocyclotronen, dels tillbyggnad av experimentlokalerna i anslutning till cyclotronen samt en upprustning av de befintliga experiment- och laboratorielokalerna. Kostnaderna för projektet kan uppskattas till ca 15 milj. kr. Härav utgör utrustningskostnaderna för ombyggnad av cyclotronen ca 8,6 milj. kr. i prisläget maj 1975. AFR har beslutat ställa medel till förfogande för halva denna ombyggnadskostnad, dock högst 4 milj. kr. i löpande priser (jfr prop. 1975/76: 100 bil. 10 s. 426).

Institutet räknar med att projektet tar ca fem år att genomföra och att den ombyggda cyclotronen kommer att erbjuda konkurrenskraftiga villkor för forskning och utbildning inom i första hand områdena elementarpartikelfysik, strålningsbiologi och kärnkemi.

LUP-kommittén för Uppsala föreslår att en delram av 4 590 000 kr. för ombyggnad av synkrocyclotronen förs upp i utrustningsplanen för nästa budgetår. Beloppet utgör den del av den beräknade utrustningskostnaden som inte täcks med de medel AFR beviljat. Byggnadsstyrelsen har redovisat byggnadsprogram för om- och tillbyggnad av lokalerna samt hemställt om projekteringsuppdrag.

Linköping

Teknisk och filosofisk utbildning m. m. I gällande utrustningsplan är uppförd en delram av 27 750 000 kr. för teknisk och filosofisk utbildning m. m. i Linköping. LUP-kommittén föreslår en höjning av delramen med 2,5 milj. kr. till 30 250 000 kr. Av det höjda beloppet avser 600 000 kr. konstruktions- och produktionsteknik, 400 000 kr. systemteknik, 400 000 kr. fysik och mätteknik, 1 050 000 kr. matematik, varav 1 milj. kr. för professuren i informationsbehandling, särskilt datalogi, och 50 000 kr. ekonomi.

Den nu uppförda delramen av 27 750 000 kr. får tas i anspråk med sikte på att sammanlagt 32 milj. kr. kan komma att ställas till förfogande för utrustning av de verksamheter som permanent kommer att förläggas till de nybyggnader som nu färdigställs på Vallaområdet samt

för inredning och utrustning av de hittills färdigställda lokalerna för medicinsk teknik (jfr prop. 1971: 35 s. 30 och 1975: 33 s. 29).

Ramen har emellertid enligt LUP-kommittén tagits i anspråk även för verksamheter som inte permanent kommer att förläggas till nämnda nybyggnader. Sålunda har sammanlagt 1,9 milj. kr. av ramen tagits i anspråk för universitetets huvudbibliotek, administration, vissa icke-laborativa ämnen, biologi och kemi samt för den med de omlokaliserade myndigheterna gemensamma städtjänsten.

LUP-kommittén förutsätter att de utrustningsresurser som ställs till förfogande för datalogin inte slutligt kommer att belasta planeringsramen av 32 milj. kr., även om undervisning och forskning i ämnet kommer att permanent förläggas till ifrågavarande nybyggnader.

Telefonväxel. I utrustningsplanen är uppförd en delram av 760 000 kr. för telefonväxel vid universitetet i Linköping (prop. 1973: 61 s. 24 och 35). För att täcka behovet av ytterligare anknytningar inom befintliga byggnader samt inom en planerad nybyggnad för bibliotek och icke-laborativa institutioner måste enligt LUP-kommittén nuvarande växel av typ A 344 utökas med utrustning för 300 anknytningar m. m. och ca 350 telefonapparater. Kostnaderna för utbyggnaden beräknas till 650 000 kr. LUP-kommittén föreslår att nämnda delram höjs till $(760\ 000 + 650\ 000 =) 1\ 410\ 000$ kr.

Lund

Nybyggnad för filial till universitetsbiblioteket. Nybyggnaden omfattar 3 700 m² programyta, exkl. kapprum etc. Byggnadsstyrelsen uppskattar inredningskostnaderna till 3 milj. kr. och föreslår att en delram av nämnda belopp förs upp i inredningsplanen. Lokalerna kommer enligt styrelsen inte att inrymma någon kompaktinredning.

LUP-kommittén föreslår att en delram av 665 000 kr. förs upp i utrustningsplanen för nybyggnaden. Kommittén beräknar bl. a. 87 000 kr. för kontorsmaskiner, 180 000 kr. för AV-utrustning, 164 000 kr. för övrig apparatur för forskning, 75 000 kr. för teletekniska anläggningar och 100 000 kr. för flyttningkostnader. Vidare har kommittén beräknat medel för en bil för transporter mellan filialen och huvudbiblioteket samt till universitetsbibliotekets depåer.

Matsalar m. m. Kostnaden för utrustning för kafé inom filialen till universitetsbiblioteket beräknas av universitetsrestaurangkommittén till 16 000 kr. Utrustningsnämnden föreslår att delramen för matsalar m. m. höjs med detta belopp till 381 000 kr.

Göteborg

Lärarhögskolan m. m. I utrustningsplanen är uppförd en delram av 2,1 milj. kr. för lärarhögskolan m. m. (prop. 1975: 33 s. 19, 20 och 26). Skolöverstyrelsen har på grundval av tidigare redovisat utrustningspro-

gram i samråd med utrustningsnämnden föreslagit att ramen höjs med 680 000 kr. till 2 780 000 kr. och därvid betecknas som definitiv. Utrustningsförslaget avser de nybyggda lokalerna i Mölndal för lärarhögskolan, pedagogiska institutionen vid universitetet i Göteborg, förskoleseminariet och statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor. Programmet har i de delar som avser lärarhögskolan — exkl. fritidspedagogutbildningen — upprättats med utgångspunkt i det elevantal som föreslagits av regeringen i prop. 1975/76: 89 om lärarutbildningens dimensionering och lokalisering m. m.

Ombyggnad för kemi, etapp I. Under våren 1976 kommer inflyttning att ske i den nybyggnad, etapp II, för kemi på Chalmersområdet som påbörjades 1974. Byggnadsstyrelsen planerar f. n. ombyggnad av de befintliga lokaler inom etappen I som lämnas i samband härmed. Åtgärderna avser viss upprustning och omdispositioner inom en lokalyta av ca 2 000 m². I samband med de planerade ombyggnadsåtgärderna erfordras enligt byggnadsstyrelsen utbyte av bl. a. dragskåp och diskbänkar. Med hänsyn till tidsplanen för ombyggnadsarbetena räknar byggnadsstyrelsen med att viss inredning av byggnadsanknuten karaktär måste beställas under 1976. Byggnadsstyrelsen föreslår därför att en delram av 500 000 kr. för etappen I förs upp i inredningsplanen.

Örebro

Telefonväxel. I utrustningsplanen är uppförd en delram av 220 000 kr. för en telefonväxel för lokalerna inom området för högre utbildning m. m. i Örebro (prop. 1973: 61 s. 29 och 36). Med anlitande av kostnadsramen har utrustningsnämnden anskaffat en växel av typ A 333 med 160 anknypningar. Efter televerkets senaste prishöjning erfordras ytterligare 30 000 kr., varför LUP-kommittén föreslår att delramen höjs till 250 000 kr.

Umeå

Fastighetstjänst. I det föregående har jag redogjort för en nybyggnad för fastighetstjänsten vid universitetet i Umeå. Nybyggnaden, som beräknas bli färdigställd våren 1977, omfattar 735 m² programyta — exkl. kapprum etc. Byggnadsstyrelsen föreslår att en delram för fastighetstjänsten av 250 000 kr. förs upp i inredningsplanen.

Hälsovårdsinspektörsutbildning. I prop. 1975/76: 100 (bil. 10 s. 374) har föreslagits att utbildning av hälsovårdsinspektörer skall påbörjas i Umeå vårterminen 1977. Antalet nybörjarplatser kommer att vara 60 per år med en antagning av 30 per termin. Utbildningen skall inrymmas i befintliga lokaler.

Utrustningsnämnden beräknar utrustningskostnaderna till 220 000 kr. och föreslår att en definitiv ram av nämnda belopp förs upp i utrustningsplanen.

Tandhygienistutbildning. Regeringen har föreslagit en kraftig ökning av den ettåriga tandhygienistutbildningen i Umeå under läsåret 1976/77 (prop. 1975/76: 100 s. 258). Utrustningsbehovet för ett årligt intag av 40 elever till denna utbildning har av utrustningsnämnden i skrivelse den 23 januari 1976 beräknats motsvara en kostnad av totalt 2 075 000 kr. varav 1 613 000 kr. svarar mot den kliniska utbildningens behov.

Teckningslärarutbildning. Utbildningen av teckningslärare behandlades av riksdagen vid 1975/76 års riksmöte med anledning av regeringens proposition om viss försöksverksamhet inom lärarutbildningen (prop. 1975: 24, UbU 1975: 14, rskr 1975: 159). Riksdagen beslöt att en ny utbildning av teckningslärare läsåret 1976/77 skulle starta i Umeå. I prop. 1975/76: 89 om lärarutbildningens dimensionering och lokalisering m. m. har beräknats medel för en intagning av 24 studerande läsåret 1976/77.

De lokaler som byggnadsstyrelsen avser att förhyra från hösten 1976 omfattar en lägenhetsyta av ca 1 000 m², varav ca 500 m² avser undervisningslokaler och ca 500 m² verkstäder och ateljéer. Styrelsen föreslår att en delram av 300 000 kr. förs upp i inredningsplanen.

Skolöverstyrelsen beräknar utrustningskostnaderna för ett intag av 24 studerande till 450 000 kr.

Luleå

Högskolan. I inredningsplanen är uppförd en definitiv kostnadsram av 12 150 000 kr. för nybyggnaderna t. o. m. etapp IX för högskolan. Byggnadsstyrelsen föreslår nu en höjning av ramen med 650 000 kr. till 12,8 milj. kr. Höjningen föranleds enligt styrelsen dels av inredningskomplettering på grund av de omdispositioner som är nödvändiga inom etapperna, dels av prisstegringar.

Arbetsvetenskap. Utbildningen i arbetsvetenskap vid högskolan i Luleå påbörjas läsåret 1976/77 för upp till 80 teknologer årligen (prop. 1974: 23). Fyra professurer tillförs nu successivt ämnesområdet (prop. 1975: 1 bil. 10 s. 307).

Organisationskommittén för högre teknisk utbildning och forskning i övre Norrland hemställer att 1 milj. kr. i detta skede ställs till förfogande för utrustning avseende utbildning och forskning inom ämnesområdet arbetsvetenskap. Utrustningsnämnden föreslår i skrivelse den 23 januari 1976 att en delram motsvarande detta belopp förs upp i utrustningsplanen.

Piteå

Musikutbildning. Organisationskommittén för högre musikutbildning föreslår en ökning av utbildning i musik och ett annat ämne genom att

särskild ämnesutbildning bl. a. införs i anslutning till Framnäs folkhögskola i Piteå med en antagningskapacitet av 24 platser i en första etapp. Regeringen tillstyrker kommitténs förslag att denna utbildning skall komma igång fr. o. m. nästa läsår (jfr prop. 1975/76: 100 bil. 10 s. 146).

Byggnadsstyrelsen avser att provisoriskt lösa lokalbehovet genom förhyrning. Kostnaderna för inredning uppskattar styrelsen till ca 400 000 kr. En delram av 350 000 kr. föreslås tills vidare bli uppförd i inredningsplanen.

Utrustningsnämnden föreslår i samråd med organisationskommittén för högre musikutbildning att 505 000 kr. anvisas för utrustning.

Övrigt

Matsalar m. m. Universitetsrestaurangkommittén beräknar kostnaden för utrustning till kafé IV vid högskolan i Luleå till 40 000 kr. Utrustningsnämnden föreslår att den i utrustningsplanen uppförda delramen för matsalar m. m. höjs med nämnda belopp till 260 000 kr.

Utredningskostnader. I gällande utrustningsplan är uppförd en kostnadsram av 250 000 kr. benämnd Vissa utredningskostnader. Ramen är avsedd för kostnader som uppstår i samband med utrustningsplanering för objekt, innan någon kostnadsram ännu uppförts. Sådana kostnader belastar i regel inte ramen slutligt utan förs över så snart särskild kostnadsram för objektet förts upp i utrustningsplanen. Sedan budgetåret 1973/74 belastas ramen även med kostnader för utrustningsnämndens utvärderings- och utvecklingsarbete. Nämnda kostnader förs inte över till andra kostnadsramar utan belastar ramen slutligt.

Utrustningsnämnden föreslår nu att nämnda ram slutredovisas och att en ny kostnadsram av 250 000 kr. benämnd Utredningskostnader förs upp i utrustningsplanen för nästa budgetår. Nämnden föreslår vidare att 70 000 kr. av ramen får tas i anspråk under budgetåret 1976/77 för teknisk utvärdering och utvecklingsarbete.

Ramar för ersättningsanskaffning m. m.

Till byggnadsstyrelsens disposition. I inredningsplanen är för budgetåret 1975/76 uppförd en kostnadsram av 6 milj. kr. till byggnadsstyrelsens disposition. Kostnadsramen får utnyttjas för nyinredning och återanskaffning av inredning främst i samband med omdispositioner eller sådana smärre ombyggnader som styrelsen själv beslutar om och för vilka särskilda kostnadsramar inte finns uppförda i investeringsplanen. Kostnadsramen får däremot inte utan regeringens medgivande utnyttjas för inredning av utökade lokaler i förhyrningar (jfr prop. 1972: 28 s. 35).

Styrelsen föreslår att motsvarande ram till styrelsens disposition för nästa budgetår förs upp med 6 milj. kr.

Diverse objekt. Investeringsobjekt för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte överstiger 2 milj. kr. enligt det prisläge som gäller då arbetena påbörjas bestrids numera generellt från den i investeringsplanen uppförda ramen Diverse objekt (prop. 1975: 33 s. 13). För finansiering av inredning till bl. a. sådana objekt föreslår byggnadsstyrelsen att en särskild kostnadsram av 2 milj. kr. benämnd Diverse objekt förs upp i inredningsplanen för nästa budgetår. Ramen skall stå till regeringens disposition.

Vissa högskolor. I utrustningsplanen är för innevarande budgetår uppförd en kostnadsram av 1,4 milj. kr. benämnd Vissa högskolor. Ramen, som står till regeringens disposition, är avsedd för bl. a. planmässig ersättningsanskaffning m. m. av inredning och utrustning av lokaler för bl. a. konsthögskolan, konstfackskolan, musikhögskolorna, statens scenskolor, statens dansskola, journalisthögskolorna, socialhögskolorna samt gymnastik- och idrottshögskolorna.

Utrustningsnämnden föreslår att motsvarande ram för nästa budgetår förs upp med 2 milj. kr.

Till universitetskanslersämbetets disposition. I utrustningsplanen är för budgetåret 1975/76 uppförd en kostnadsram av 27 milj. kr. till universitetskanslersämbetets disposition (prop. 1975: 33 s. 21, 27 och 29). Ramen utnyttjas för behov inom ämbetets förvaltningsområde vilka inte tillgodoses genom särskilda kostnadsramar, bl. a. för planmässig upp- rustning av föråldrad eller försliten inredning och utrustning och för kostnader som föranleds av ändrade studieplaner eller ökat utnyttjande av tekniska hjälpmedel i utbildningen samt för oförutsedda anskaffningsbehov. Ramen får även tas i anspråk för kostnader för underhåll och reparationer av mer dyrbar utrustning.

Universitetskanslersämbetet föreslår i samråd med samarbetsnämnden för LUP-kommittéerna och utrustningsnämnden att motsvarande ram till ämbetets disposition för nästa budgetår förs upp med 32 milj. kr.

Till skolöverstyrelsens disposition. I utrustningsplanen är för budgetåret 1975/76 uppförd en kostnadsram av 2,9 milj. kr. till skolöverstyrelsens disposition (prop. 1975/76: 25 s. 32). Kostnadsramen får användas för behov — vid läroanstalterna inom skolöverstyrelsens förvaltningsområde med undantag av konstfackskolan — vilka inte tillgodoses genom särskilda kostnadsramar, bl. a. för planmässig ersättningsanskaffning av inredning och utrustning.

Skolöverstyrelsen föreslår i samråd med utrustningsnämnden att motsvarande ram till styrelsens disposition för nästa budgetår förs upp med 6 350 000 kr. Av nämnda belopp avser 3 057 000 kr. utrustning för sjöbefälsskolorna, därav ca 2 milj. kr. för återanskaffning av radarsimulator till sjöbefälsskolan i Stockholm. Skolöverstyrelsen har vidare beräk-

nat 1,4 milj. kr. för planmässig upprustning för lärarutbildningsanstalterna, 1,6 milj. kr. för komplettering och nyanskaffning av utrustning för ökad utbildning av vissa lärarkategorier samt 290 000 kr. för flyttning m. m. av utbildningen av lärare inom industri och hantverk från tidigare yrkespedagogiska institutets lokaler i Solna till lärarhögskolan i Stockholm.

3.2 Föredraganden

Med utgångspunkt i de förslag till kostnadsramar för inredning och utrustning som jag redogjort för i det föregående har jag gjort upp följande förslag till inrednings- och utrustningsplaner.

Inredningsplan (1 000-tal kr.)

Inredningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
<i>Stockholm</i>					
Teoretiskt medicinska institutionerna		4 750		1	4 638
Riksarkivet		1 375		1	1 370
Om- och tillbyggnad för försvarsmedicinsk forskning m. m.		300		1	289
Nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket		1 000		1	793
Icke-laborativa institutioner m. m. vid universitetet		10 400		1	10 105
Matsal inom Frescatiområdet		325		1	228
Statens biblioteksdepå i Bålsta		2 400		1	1 311
Ombyggnad för odontologiska fakulteten		550		1	522
Nybyggnad för kemi m. m.		6 900		1	6 211
Nybyggnad för tandläkarutbildning m. m.		11 000		1	8 714
Djurlokaler vid karolinska institutet		140		1	124
Operan		1 090		1	208
Nordiska museet	+ 1 200		2 800	2b	72
Moderna museet		1 685 ^a		1	59
Museilokaler i kv. Garnisonen		500		1	105
Ombyggnad av Fredrik Bloms hus		600 ^a		1	
Ombyggnad för livrustkammaren		2 600 ^a		1	36
Nybyggnad för etnografiska museet	+ 3 000		4 000	2b	63
Ombyggnad av Kronobageriet			1 000	1	
Om- och tillbyggnad för statens scenateljéer i Hägernäs		700 ^a		1	
Ombyggnad av byggnad XXVI	+ 600	600		3	
Nybyggnad för elevbostäder vid Tomtebodaskolan	+ 400	400		3	
Tekniska institutionen	+ 300		300	3	
<i>Sigtuna</i>					
Hällsboskolan		600		1	588
<i>Uppsala</i>					
Universitetsbiblioteket		3 000		1	2 908
Nybyggnader på Artillerifältet			24 850	1	17 367
Icke-laborativa institutioner		7 325 ^a		1	1 444

Inredningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
Ombyggnad för psykologiska institutionen	+ 75	1 375		2a	346
Upprustning av universitetshuset	+ 300	2 200		2a	48
Laboratorium för elektronspektroskopi vid fysiska institutionen	+ 125	125		3	
<i>Linköping</i>					
Teknisk och filosofisk utbildning m. m.		12 925		1	11 642
<i>Jönköping</i>					
Lärarhögskolan m. m.		310		1	303
<i>Växjö</i>					
Universitetsfilialen		2 150 ^a		1	734
<i>Lund/Malmö</i>					
Bakteriologi m. m.		750		1	652
Nybyggnad för sektion A		1 200		1	1 116
Farmakologiska institutionen		600		1	525
Landsarkivet		1 150		1	1 049
Icke-laborativa institutioner m. m.			2 100	1	1 736
Ombyggnad av universitetsbiblioteket		1 725 ^a		1	728
Ombyggnad för biologi m. m.		300		1	268
Hygien och naturvetenskaplig mikrobiologi		2 360 ^a		1	80
Lärarhögskolan m. m.			4 500	1	3 089
Musikutbildning		120		1	112
Nybyggnad för filial till universitetsbiblioteket	+ 2 500	2 500		3	
<i>Göteborg</i>					
Nybyggnad för odontologiska fakulteten		6 000		1	5 311
Nybyggnad för zoologiska institutionen		1 500		1	1 391
Nybyggnad för institutionen för hygien m. m.		660		1	559
Forskningslaboratorium inom medicinarområdet		400		1	400
Fysiska institutionen m. m.		2 400		1	2 304
Ombyggnad för sektion M m. m.		1 350		1	958
Ombyggnad för sektion E m. m.		650		1	597
Icke-laborativa institutioner m. m.		4 450		1	3 918
Musikutbildning		645		1	474
Ombyggnad av Origo		950		1	837
Lärarhögskolan m. m.			7 250	1	6 316
Matsal inom medicinarområdet		625		1	474
Tillbyggnad av landsarkivet		1 500		1	1 115
Nybyggnad för kemi, etapp II		3 115 ^a		1	2
Ombyggnad för reaktorfyysik		300 ^a		1	38
Restaurang inom Chalmersområdet		550 ^a		1	
Ombyggnad för kemi, etapp I	+ 500		500	3	
<i>Borås</i>					
Bibliotekshögskolan		600		1	567
<i>Karlstad</i>					
Universitetsfilialen och lärarhögskolan m. m.		3 800		1	3 582

Inredningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medels- förbruk- ning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
Örebro					
Universitetsfilialen m. m.	+ 150	4 000		2a	639
Nybyggnader för gymnastik- och idrottshögskolan		775		1	764
Östersund					
Socialhögskolan		1 100		1	807
Umeå					
Lu-blocket		4 250		1	4 013
Nybyggnader för zoologi m. m. hufo		2 900		1	2 798
Samhällsvetenskap m. m.		2 690		1	2 613
Universitetsbiblioteket		1 800		1	1 773
Icke-laborativa institutioner		2 100		1	1 829
Fastighetstjänst	+ 250	250		3	
Teckningslärarutbildning	+ 300		300	3	
Piteå					
Musikutbildning	+ 300		300	3	
Luleå					
Lärarhögskolan m. m.		520		1	490
Högskolan	+ 650	12 800		2a	7 533
Övrigt					
Svenskhemmet Voksenåsen		1 000		1	228
Till Kungl. Maj:ts disposition					
(budgetåret 1966/67)		1 243		1	1 170
(budgetåret 1967/68)		886		1	829
(budgetåret 1968/69)		300		1	246
(budgetåret 1969/70)		445		1	429
(budgetåret 1970/71)		2 315		1	2 259
(budgetåret 1971/72)		3 000		1	2 305
Till byggnadsstyrelsens disposition					
(budgetåret 1972/73)		4 000		1	2 986
(budgetåret 1973/74)		5 000		1	507
(budgetåret 1974/75)		6 000		1	
(budgetåret 1975/76)		6 000		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 6 000	6 000		3	
Diverse objekt	+ 2 000		2 000	3	
	+18 650	186 899	49 900		142 644
		236 799			

¹ Art av kostnadsram för resp. objekt

1. Av staten redan godtagen kostnadsram.
- 2a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som definitiv).
- 2b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som delram).
3. Förslag till ny kostnadsram.

² Jfr prop. 1975/76: 25.

Utrustningsplan (1 000-tal kr.)

Utrustningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medelsförbrukning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
<i>Stockholm</i>					
Telefonväxel för Frescatiområdet			1 715	1	1 480
Sektionerna A, L och V		7 000		1	4 938
Telefonväxel vid tekniska högskolan			155	1	150
Matsalar m. m.			950	1	647
Nybyggnad för tandläkarutbildning m. m.	+2 100	26 250		2a	13 221
Telefonväxel i Huddinge	+ 60	505		2a	364
Kemi-hufo m. m.		8 750		1	7 646
Moderna museet		1 000		1	47
Nordiska museet			1 400	1	84
Statens biblioteksdepå i Bålsta		125		1	24
Kulissmagasin m. m. för Operan och Dramaten		1 140		1	863
Immunologi		500		1	
Ombyggnad av Kronobageriet		1 125		1	
Svenskt visarkiv		150		1	
Etnografiska museet	+ 500		500	3	
Flyttningskostnader för etnografiska museet	+ 500		750	2b	
Statens scenateljéer i Hägernäs		2 600 ^a		1	
Livrustkammaren		850 ^a		1	
Flyttningskostnader för livrustkammaren			250 ^a	1	
Biologi m. m.	+ 400		400	3	
Fysiologi vid gymnastik- och idrottshögskolan	+ 275	275		3	
Tomtebodaskolan	+ 140	140		3	
Statens scenskola m. m.	+ 200		200	3	
Tekniska institutionen	+ 100		100	3	
<i>Sigtuna</i>					
Hällsboskolan	+ 150	150		3	
<i>Uppsala</i>					
Nybyggnader på Artillerifältet		29 900		1	18 712
Telefonväxel på Artillerifältet			845	1	715
Hygien			450	1	77
Telefonväxel			1 300	1	294
Icke-laborativa institutioner		3 500		1	21
Psykologi		450		1	
Matsalar m. m.			380	1	69
Ombyggnad av synkrocyclotron vid Gustaf Werners institut	+4 300	4 300		3	
<i>Linköping</i>					
Teknisk och filosofisk utbildning m. m.	+2 500		30 250	2b	20 508
Matsal m. m.			300	1	129
Telefonväxel	+ 650		1 410	2b	673
<i>Växjö</i>					
Universitetsfilialen		1 050		1	446
Telefonväxel			60	1	
Matsalar m. m.		115		1	
<i>Lund Malmö</i>					
Telefonväxel			1 125	1	1 005
Hygien och naturvetenskaplig mikrobiologi		2 000		1	939

Utrustningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medels- förbruk- ning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
Zoologi m. m.		1 700		1	1 212
Universitetsbiblioteket		265		1	2
Matsalar m. m.	+ 16		381	2b	206
Telefonväxel för lärarhögskolan			420	1	380
Lärarhögskolan		1 720		1	1 154
Musikutbildning			600	1	561
Nybyggnad för filial till universitets- biblioteket	+ 600		600	3	
<i>Göteborg</i>					
Telefonväxel för humanistiska fakulteten m. m.			190	1	190
Fysiska institutionen m. m.		6 900		1	5 584
Telefonväxel vid Chalmers tekniska högskola			520	1	455
Forskningslaboratorium inom medi- cinarområdet		495		1	341
Musikutbildning			1 200	1	1 182
Telefonväxel för lärarhögskolan m. m.			600	1	503
Matsalar m. m.			1 525	1	974
Lärarhögskolan m. m.	+ 400	2 500		2b	1 519
Kemi, etapp II		3 500		1	306
Reaktorfysik		150		1	
<i>Borås</i>					
Bibliotekshögskolan			340	1	338
<i>Karlstad</i>					
Universitetsfilialen och lärarhögskolan m. m.		1 950		1	1 514
Telefonväxel			350	1	204
<i>Örebro</i>					
Icke-laborativa ämnen m. m.		2 200		1	687
Telefonväxel	+ 30	250		2b	
Matsal m. m.		225		1	
<i>Umeå</i>					
Hygien		600		1	345
Fysik (forskning m. m.)			1 160	1	983
Matsal m. m.		45		1	30
Hälsovårdsinspektörsutbildning	+ 220	220		3	
Tandhygienistutbildning	+ 2 075	2 075		3	
Teckningslärarutbildning	+ 400	400		3	
<i>Luleå</i>					
Högskolan			25 000	1	11 632
Telefonväxel			697	1	271
Arbetsvetenskap	+ 600		600	3	
<i>Östersund</i>					
Socialhögskolan		460		1	123
<i>Piteå</i>					
Musikutbildning	+ 400	400		3	

Utrustningsobjekt	Förordad ram eller förordad ändring av tidigare ram	Kostnadsram			Medels- förbruk- ning t. o. m. 75-06-30
		definitiv ram	delram	art ¹	
<i>Övrigt</i>					
Matsalar m. m.	+ 40		260	2b	152
Vissa utredningskostnader		250		1	102
Utredningskostnader	+ 250	250		3	
<i>Ramar för ersättningsanskaffning m. m.</i>					
Till Kungl. Maj:ts disposition (budgetåret 1974/75)		1 050		1	493
Vissa högskolor (budgetåret 1975/76)		1 400		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 1 400	1 400		3	
Till universitetskanslersämbetets disposition					
(budgetåret 1974/75)		23 000		1	11 206
(budgetåret 1975/76)		27 000		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 32 000	32 000		3	
Till skolöverstyrelsens disposition					
(budgetåret 1974/75)		1 400		1	630
(budgetåret 1975/76)		2 900 ²		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 4 750	4 750		3	
Operan					
(budgetåret 1975/76)		300		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 200	200		3	
Dramaten					
(budgetåret 1975/76)		800		1	
(budgetåret 1976/77)	+ 400	400		3	
	+ 55 656	215 030	76 983		116 331
		292 013			

¹ Art av kostnadsram för resp. objekt

1. Av staten redan godtagen kostnadsram.
- 2a. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som definitiv).
- 2b. Förslag till ändrad kostnadsram (tidigare fastställd som delram).
3. Förslag till ny kostnadsram.

² Jfr prop. 1975/76: 25.

Som jag har redovisat i det föregående skall *statens scenskola i Stockholm* flytta från Filmstaden i Råsunda till Katarina realskola i Stockholm. För komplettering av utrustningen samt för flyttning har jag i mitt förslag till utrustningsplan fört upp en kostnadsram för scenskolan. Regeringen har tidigare uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med statens kulturråd redovisa ett förslag till samordnad lokallösning för scenskolan och musikdramatiska skolan i Stockholm i de ombyggda lokalerna i Katarina realskola. Då denna fråga ännu inte avgjorts har jag t. v. betecknat kostnadsramen för scenskolan m. m. som delram. Jag avser att återkomma med förslag till kostnadsram för inredning vid min anmälan av tilläggsbudget III för budgetåret 1975/76.

I mitt förslag till inrednings- och utrustningsplaner har jag fört upp delramar för *tekniska institutionen vid riksantikvarieämbetet och statens historiska museer*. Ramarna är avsedda för en första uppsättning inredning och utrustning för tekniska institutionen i samband med flyttning till ombyggda lokaler. I avvaktan på de slutliga inrednings- och utrustningsförslag som byggnadsstyrelsen resp. statens kulturråds LUP-delegation bör redovisa för i första hand sektionen för textilkonservering har jag endast fört upp preliminära belopp.

I det föregående har jag redogjort för det förslag som framlagts avseende *ombyggnad av synkrocyclotronen vid Gustaf Werners institut i Uppsala*. Vid beredningen av detta ärende har framkommit att statens råd för atomforskning (AFR) ger detta projekt en mycket hög prioritet och att den nyligen beslutade tillbyggnaden av experimentlokaler för forskningsinstitutet för atomfysik i Frescati samt ombyggnaden av synkrocyclotronen vid Gustaf Werners institut i Uppsala bör ges företräde framför andra aktuella projekt.

Mot denna bakgrund har jag i mitt förslag till utrustningsplan fört upp en definitiv kostnadsram av 4,3 milj. kr. för ombyggnad av synkrocyclotronen vid Gustaf Werners institut i Uppsala. Beloppet utgör ett fast bidrag till den föreslagna acceleratorombyggnaden.

Jag utgår i detta sammanhang från att inga ytterligare projekt för den inhemska acceleratoranknutna forskningen inom AFR:s område, som kräver särskild medelsanvisning, kommer att aktualiseras under den närmaste femårsperioden.

Som jag har redovisat i det föregående behövs vissa byggnadsarbeten i anslutning till den aktuella ombyggnaden av synkrocyclotronen. Jag avser att återkomma till regeringen med förslag i denna fråga så snart en mer detaljerad plan för ombyggnaden av synkrocyclotronen föreligger och en för projektet ansvarig ledningsgrupp har tillsatts av statens råd för atomforskning och konsistoriet vid universitetet i Uppsala.

I mitt förslag i utrustningsplanen till ny delram för *teknisk och filosofisk utbildning m. m. i Linköping* har jag beräknat medel för bl. a. den ny tillsatta professuren i informationsbehandling, särskilt datalogi. Jag har tidigare uttalat (prop. 1975: 33 s. 29) att delramen för teknisk och filosofisk utbildning m. m. bör tas i anspråk för utrustning av de verksamheter som permanent kommer att vara förlagda till nu färdigställda byggnader på Vallaoområdet samt för inredning och utrustning av de hittills färdigställda lokalerna för medicinsk teknik. Utrustningskostnaderna för universitetets centrala förvaltning, bibliotek samt icke-laborativa institutioner m. m. har hittills med sammanlagt 1 milj. kr. belastat delramen för teknisk och filosofisk utbildning m. m. Jag avser att återkomma till regeringen med förslag om en särskild kostnadsram i utrustningsplanen för dessa ändamål sedan byggnadsfrågan för den utbyggnadsetapp som nu projekteras har nått det stadium då redovisning

för riksdagen bör ske. Delramen för teknisk och filosofisk utbildning m. m. bör därför fortsättningsvis tas i anspråk med sikte på att 32 milj. kr. kan komma att ställas till förfogande för utrustning för de verksamheter som — sedan den planerade nybyggnaden för icke-laborativa institutioner m. m. tagits i bruk — kommer att vara förlagda till nu färdigställda byggnader på Vallaområdet samt för inredning och utrustning av de hittills färdigställda lokalerna för medicinsk teknik.

I mitt förslag till inrednings- och utrustningsplaner har jag liksom föregående år fört upp ersättningsramar *Till byggnadsstyrelsens disposition, Till universitetskanslersämbetets disposition, Till skolöverstyrelsens disposition* samt en kostnadsram benämnd *Vissa högsolor*.

Genom regeringens beslut den 29 december 1975 angående planering m. m. av inredning för myndigheter m. fl. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde, har byggnadsstyrelsen fått ett vidgat ansvar för inredningsplaneringen. Detta medför att kostnadsramen *Till byggnadsstyrelsens disposition* nu får användas även för bl. a. specialskolorna, de statliga museerna, Nordiska museet samt för Operan och Dramatiska teatern.

Vid min beräkning av kostnadsramen *Till skolöverstyrelsens disposition* har jag bl. a. beräknat erforderliga medel för en ny radarsimulator för sjöbefälsskolan i Stockholm. Vid min beräkning av medel för lärarhögskolorna samt för den ökade utbildningen av förskollärare och fritidspedagoger har jag förutsatt att skolöverstyrelsen tar till vara möjligheterna att utnyttja den befintliga inredning och utrustning som successivt kommer att friställas till följd av den minskade utbildningen av klasslärare och ämneslärare.

Liksom föregående år har jag i mitt förslag till utrustningsplan fört upp särskilda ersättningsramar för återanskaffning av inredning och utrustning för *Operan* och *Dramaten*. Jag är f. n. inte beredd att ta ställning till det förslag om en särskild ersättningsram för *Operan*, *Dramaten* och de statliga museerna m. m. som har lagts fram av statens kulturråds LUP-delegation.

Jag delar i allt väsentligt de synpunkter som byggnadsstyrelsen framfört angående behovet av en förenklad handläggningsordning för vissa mindre inredningsärenden. I mitt förslag till inredningsplan har jag därför fört upp en ny kostnadsram för *diverse objekt*. Kostnadsramen skall stå till regeringens disposition för finansiering av inredning som behövs bl. a. till följd av mindre byggnadsinvesteringar som beslutas av regeringen och som bestrids med tillgängliga medel från kostnadsramen *Diverse objekt* i investeringsplanen under anslaget *Byggnadsarbeten* inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

I mitt förslag till utrustningsplan har jag fört upp en ny kostnadsram för *utredningskostnader*. Ramen är avsedd för kostnader som uppstår i samband med utrustningsplanering för objekt, som ännu inte

fått någon kostnadsram uppförd. Sådana kostnader bör inte slutligt belasta ramen utan föras över så snart särskild kostnadsram för objektet förts upp i utrustningsplanen.

Vid utgången av budgetåret 1974/75 utgjorde behållningen på de anslagsposter som byggnadsstyrelsen och utrustningsnämnden disponerar 119 kr. För innevarande budgetår har 80,4 milj. kr. ställts till dessa myndigheters förfogande. Byggnadsstyrelsen och utrustningsnämnden beräknar nu att medelsbehovet för budgetåret 1975/76 uppgår till 41 milj. kr. utöver styrelsens och nämndens anslagsposter för nämnda budgetår. Mot bakgrund härav avser jag att i annat sammanhang hemställa att regeringen föreslår riksdagen att anvisa ytterligare 41 milj. kr. på tilläggsbudget III för budgetåret 1975/76.

För nästa budgetår räknar jag med att sammanlagt 84 milj. kr. bör anvisas. Av dessa medel behöver 1 milj. kr. tillföras anslagsposten Diverse objekt, som står till regeringens disposition.

I inrednings- och utrustningsplanerna har jag tagit upp kostnadsramar av sammanlagt (236 799 000 + 292 013 000 =) 528 812 000 kr. Inom dessa ramar har vid utgången av budgetåret 1974/75 betalats ut sammanlagt (142 644 000 + 116 331 000 =) 258 975 000 kr. De föreslagna planerna innebär således att myndigheterna skall kunna beställa inredning och utrustning för sammanlagt (528 812 000 - 258 975 000 - 119 - 80 400 000 - 41 000 000 - 83 000 000 =) 65 436 881 kr. att betalas ut tidigast under budgetåret 1977/78.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m. inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,
2. till *Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.* för budgetåret 1976/77 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 84 000 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

	sida
1 Inledning	2
2 Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde	
2.1 Anslagsförslag m. m.	3
2.2 Föredraganden	8
3 Inredning och utrustning av lokaler vid universiteten m. m.	
3.1 Anslagsförslag m. m.	17
3.2 Föredraganden	27
4 Beslut	35